

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'nci, İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulan TVF Rafineri ve Petrokimya Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından Hatay ili, Dörtyol ilçesi, Yeniyurt ve Yeşilköy Mahalleri mevkiinde yapılması planlanan, Doğu Akdeniz Petrokimya Tesisi Projesi (Kıyı Yapıları, Derin Deniz Deşarjı ve Enerji Üretim Tesisi Dahil) ile ilgili olarak hazırlanan ÇED Raporu, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına sunulmuş, inceleme değerlendirme süreci başlamıştır. Projenin değeri 118 milyar TL olarak öngörülmektedir. Petrokimya tesisinin ekonomik ömrü 49 yıl olarak planlanmıştır.

Doğu Akdeniz Petrokimya Tesisinin kurulacağı alanda geçmiş yıllarda Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) tarafından birçok çalışma yapılmıştır. Tesiste 4 milyon ton nafta ve 1.250 milyon ton LPG işlenerek Lineer Alçak Yoğunluklu Polietilen (LAYPE), Yüksek Yoğunluklu Polietilen (YYPE), Mono Etilen Glikol (MEG), Polipropilen (PP), Paraksilen, Bütadien, Benzen ve Stiren gibi petrokimya ürünlerini üretilecektir. Proje, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nda "Tarım Alanı" olarak belirtilen alanlar içerisinde kalmaktadır. İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından "Tarım Dışı Amaca Tahsis" kararı verilmiştir. Proje kapsamında tesiste kullanılacak su, proje alanına yaklaşık 70 km uzaklıktaki Aslantaş Barajı'ndan sağlanması planlanmaktadır. Soğutma amacıyla kullanılan deniz suyu deniz deşarjı boru hattı ile tekrar Akdeniz'e deşarj edilecektir.

İskenderun Körfezinde faaliyet gösteren, demir-çelik, metal, metalurji, çimento, kimya ve Tekstil gibi mevcut endüstri kollarından çıkan kirleticiler havaya, yeraltı ve yüzey su varlıklarına, toprağa, tarımsal alanlara telafisi imkansız zararlar vermektedir. Doğu Akdeniz Petrokimya Tesisi Projesi ÇED raporunda, tesisin yüzde 85'inin kamulaştırılan verimli tarım arazileri üzerine inşa edileceği, liman oluşturulacağı, petrokimya kompleksine hammadde temini ve lojistiği için limanda yükleme ve boşaltma platformları yer alacağı, tesisin çevresindeki göletlerin, kuşların göç mevsiminde uğrak noktası olduğu, Yeniyurt Kumsalı'nda 34 deniz kaplumbağası aktivitesinin tespit edildiği, caretta caretta için bir yuva olduğu, yeşil kaplumbağa ile yumuşak kabuklu Nil kaplumbağalarının da bu alanı kullandığı, proje alanının

850 metre yakınında yerleşim alanlarının yer aldığı, nesli tehlike altındaki kum zambaklarının ve endemik, soyu tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan, nadir ve koruma statüleri ulusal ve uluslararası düzeyde yüksek olan kuş türlerinin de o çevrede bulunduğu, dolayısıyla proje alanının hassas bir alan özelliği taşıdığı bilgileri mevcuttur. Bilim insanları; bölgenin, yeni projelerin kirliliğini kaldıracak durumda olmadığına, su kaynaklarının aşırı kullanımının artacağına, projenin, alanı habitat olarak kullanan kuş, balık, deniz kaplumbağası ve diğer deniz canlıları için risk teşkil edeceğine dikkat çekmektedir.

Bu bağlamda;

1- Petrokimya tesisinin kurulacağı bölgedeki mevcut tesislerin yarattığı kirlilik ve çevre sorunları dikkate alınmakta mıdır?

2- Petrokimya tesisinin, Türkiye'nin narenciye üretimine, tarım alanlarına ve ürünlerine etkileri konusunda gerekli araştırmalar yapılmış mıdır? 1. Sınıf tarım alanı için tarım dışı amaca tahsis kararı veren Tarım ve Orman Bakanlığı ile bu konuda işbirliğiniz var mıdır?

3- ÇED raporunda yer alan, kaplumbağaların, kum zambaklarının, endemik, soyu tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan, nadir ve koruma statüleri ulusal ve uluslararası düzeyde yüksek olan kuş türlerinin korunması nasıl sağlanacaktır?

4-Petrokimya tesisinin, sayısız canlıların yaşam alanını nasıl etkileneceği konusunda Bakanlığınızın araştırmanız var mıdır? Bu konuda bilim insanları ile işbirliği yapacak mısınız?

5- Petrokimya tesisinin soğutma suyunun, Akdeniz'in suyunda yaratacağı olumsuzluklar konusunda araştırmanız var mıdır? Bu konuda uluslararası sözleşmeler dikkate alınacak mıdır?

6- Petrokimya tesisinin su kaynaklarını aşırı kullanımı sonucu ortaya çıkacak su sorunları nasıl çözülecektir?

7- Petrokimya tesisinin yaratacağı hava kirliliği öngörülmekte midir? Tesisin kirleticilerinin neden olacağı hava kirliliğini engellemek için ne gibi çalışmalarınız olacaktır?

8- Proje alanı yakınındaki yerleşim alanlarının havası, toprağı, su varlıkları nasıl korunacaktır?

9- Bölgedeki mevcut sanayi tesisleri ne şekilde, hangi sıklıkla denetlenmektedir?

10- Bakanlığınız, ekonomik ömrü 49 yıl olarak planlanmış olan petrokimya tesisini, halk sağlığı ve çevre kirliliği açısından değerlendirilecek midir? Bu konuda şirketin hazırladığı ÇED raporuna göre mi karar verilecektir?